

KUNSKAPSSTEGE FÖR VALTHORNSSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

Arbetsgrupp:
Kalle Hassinen, MIK

INLEDNING

I den här så kallade "Kunskapsstegen", har vi försökt precisera de olika delmoment som ingår inom valthornsspel i musikinstitutet. Arbetet är tänkt som ett arbetsredskap för mål och värdering, speciellt för elevernas självvärdering, i musikinstitutet. Ändamålet med arbetet är att klargöra för eleverna och deras föräldrar innehållet inom valthornstudierna. Detta arbete är inte tänkt för självstudier, utan används i samråd av egen lärare.

De olika delområdena är spelteknik, att musicera, tolkning och att framföra (uppträda med) musik. Inom det tekniska delområdet och musicerandet undersöker vi de tekniska färdigheter eleven bör ha. Området för tolkning och framförande undersöker saker ur ett praktiskt perspektiv; hur gör vi musik av notbilden, hur förbereder vi en konsert? Improvisation och ergonomi finns med på alla nivåer. Arbetet grundar sig på Finlands musikläroinrättnings förbunds rekommendationer för repertoar och bedömning.

Grunderna

Kunskap för spelteknik:

- blås/andningsteknik
- fingerteknik
- tonbildning, användning av läppar
- artikulation, användning av tungan

Ergonomi i spelandet:

- spelställningen
- sitt- och ståställningen
- ergonomi på grundnivå

Allmänmusikaliska färdigheter:

- uppfattning av puls, rytm och tonhöjd
- behärskning av olika nyanser (svagt-starkt)
- notläsning

Musik och upplevelse:

- att kunna producera musik med karaktär och kunna dela den med andra

Övning:

- regelbundenhet
- diskutera övningsrutinen med läraren och föräldrarna
- passlig omgivning för övandet
- dagliga små övningspass
- föräldrarnas närvaro och stöd
- målorientering

Spela efter gehör och improvisation:

- Enligt lärarens exempel (härma)
- Upprepning av små melodiska mönster
- Improvisation utifrån en känsla, bild eller saga
- Improvisation utifrån några toner

Kunskap för att kunna förstå och uppfatta musik

- behärskning av helheter i musiken
- behärskning av detaljer i musiken
- utantillspel
- förståelse av olika känslor och stilar inom musiken

Samspel:

- på alla nivåer ingår kammarmusik- och orkesterspel

Uppträdande:

- att föra vidare musiken till andra
- inlevelse i styckets stämning
- beteendet på scen

Allmänt

- Genom musikundervisningen stöder vi elevens allmänna utveckling och uppväxt

Nivå 1

Kunskap för spelteknik

- behärskar att hålla i valthornet rätt
- eleven har en naturlig ställning i kroppen vid valthornsspel
- klarar av att spela korta stycken
- kan spela med klar ton och tydlig artikulation
- behärskar flytande korta musikstycken i tonomfånget av en dryg oktav
- behärskar legato och tungartikulering

Kunskap för musicerande

- klarar av att läsa noter i sitt tonomfång
- lyssnar på sitt eget spel och märker vad som behöver övas
- klarar av att öva sina läxor
- klarar av att hålla tempot och uppfattar styckets puls
- behärskar enkla rytmfigurer
- kan föra vidare musikens karaktär

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela små stycken
- behärskar styckets detaljer
- uppfattar helheten och styckets struktur
- har inlevelse i musiken
- kan spela kammarmusik
- kan spela utantill
- kan spela stycken i olika stil
- väljer tillsammans med läraren sina stycken inför uppträdande

Spela efter gehör och improvisation

- improvisationslekar med 1-5 toner
- improvisationslekar genom sagor och berättelser

Att uppträda och tolka musik

- behärskar konsertbeteendet
- har inlevelse i musiken

Nivå 2

Kunskap för spelteknik

- ergonomi: bra spelställning
- behärskar en bra spelställning genom hela musikstycket
- kan spela med klar ton
- kan i huvudsak spela rent
- kan kontrollera andningen efter sina egna och musikens behov
- kan blåsa avslappnat
- klarar av att flytande spela stycken med tonomfånget kring två oktaver
- behärskar legato och tungartikulering

Kunskap för musicerande

- kan läsa noter och namnge toner inom det tonomfång som används
- uppfattar musiken genom att lyssna på sitt eget spelande och kan bedöma prestationen
- märker vad som behöver övas och klarar av att öva sina läxor
- klarar av ett noggrant övande både angående rytm, renhet och tonstyrka
- kan hålla tempo och uppfattar styckets puls
- behärskar olika rytmfigurer och taktarter
- klarar av att spela i olika nyanser: piano, forte och crescendo, diminuendo
- klarar av den dagliga skötseln av sitt eget instrument

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- förstår att olika slags musik spelas med olika stil
- behärskar även detaljer i stycket
- behärskar styckets helhet
- klarar av att spela både kammarmusik och orkesterspel
- kan spela utantill
- känner igen olika stilarter
- planerar sin repertoar tillsammans med läraren
- kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter
- kan improvisera med till exempel pentatoniska- eller bluesskalor
- spelar egna kompositioner

Att uppträda och tolka musik

- orkar finslipa stycket och uppträda med det flera gånger på konsert
- behärskar konsertbeteendet
- har inlevelse i musiken

Nivå 3

Kunskap för spelteknik

- spelställningen är ergonomiskt riktig både sittande och stående
- kan dela upp sin övning och hålla pauser under övningen
- behärskar att stämma instrumentet själv (kan även använda stämapparat)
- kan under spelandets gång lyssna och korrigera renhet
- andningstekniken är behärskad
- utvecklar vidare legato och tungartikulering
- kan öva med metronom
- kan spela flytande kring två och en halv oktav

Kunskap för musicerande

- kan flytande läsa noter och namnge toner inom sitt tonomfång
- lyssnar på sitt eget spel och bedömer egen prestation
- kan öva ändamålsenligt
- märker vad som behöver övas och klarar av att öva sina läxor
- behärskar och minns tempoförändringar
- kan spela i olika taktarter
- kan spela med bra intonation i olika nyanser
- sköter sitt eget instrument regelbundet

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela längre musikverk från olika tidsepoker
- uppfattar styckets form och kan tolka det på ett tydligt sätt
- kan musicera tillsammans i olika sammansättningar och i varierande roller
- kan spela en del av sin repertoar utantill
- repertoaren består av musik i olika stilar och från olika tidsepoker
- lever sig in i musiken
- planerar sina studier och sin repertoar tillsammans med läraren
- kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter
- kan improvisera med till exempel pentatoniska- eller bluesskalor
- spelar egna kompositioner

Att uppträda och tolka musik

- lever sig in i styckets stämning på ett naturligt sätt
- klarar av att uthålligt förbereda och öva in sin repertoar och förbereda sig inför konsert

Institut- nivå

Kunskap för spelteknik

- fördjupning i grunderna för en bra ergonomi, eleven undersöker spelställningen regelbundet
- bekantar sig med dubbel- och trippeltunga osv.

Kunskap för musicerande

- eleven planerar in sitt övande i sitt eget veckoschema
- kan öva förnuftigt
- kan använda sig av olika övningsmetoder (t.ex. övar svåra ställen långsamt o.s.v.)
- förstår de olika delområdena i övandet (händer, tunga, tonbildning, andning osv.)
- behärskar behandling av puls, även i prima vista

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- eleven kan förbereda större verk
- har en djupare förståelse för musikens olika tidsperioder och stilar
- kan spela en del av repertoaren utantill
- kan välja lämplig repertoar till olika tillfällen

Improvisation

- enligt elevens intresse, kan också undervisas av någon annan lärare än den egna instrumentläraren (pop/jazz)

Att uppträda och förstå musik

- naturligt uppträdande på scenen
- uttrycker sig personligt och har inlevelse i musiken
- förbereder sig väl